

Byla C-285/23 [Linte] ⁱ

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2023 m. gegužės 3 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Ekonomisko lietu tiesa (Latvija)

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo sprendimo priėmimo data:

2023 m. balandžio 21 d.

Baudžiamoji byla prieš:

A

B

C

Z

F

AS „Latgales Invest Holding“

SIA „METEOR HOLDING“

METEOR Kettenfabrik GmbH

SIA „Tool Industry“

AS „Ditton pievadķēžu rūpnīca“

Dalyvaujant:

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra

ⁱ Šios bylos pavadinimas yra išgalvotas. Jis neatitinka nė vienos iš šalių tikrojo vardo, pavardės ar pareigų.

Pagrindinės bylos nagrinėjimo dalykas

Baudžiamoji byla, kurioje kilo klausimas, ar kaltinamasis gali teismo posėdžiuose dalyvauti per vaizdo konferenciją iš kitos valstybės narės.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Remiantis SESV 267 straipsniu prašoma Teisingumo Teismo išaiškinti Sąjungos teisės nuostatas, kad būtų nustatyta: i) ar vaizdo konferencijos galimybė, numatyta Direktyvos 2014/41/ES 24 straipsnio 1 dalyje, skirta kaltinamojo apklausai, gali būti naudojama ir siekiant užtikrinti kaltinamojo dalyvavimą nagrinėjant baudžiamąją bylą apskritai; ii) ar tokiu atveju užtikrinamos Direktyvos (ES) 2016/343 8 straipsnio 1 dalyje numatytos kaltinamojo teisės; (iii) ar toks kaltinamojo dalyvavimas nagrinėjant bylą prilygsta jo fiziniam dalyvavimui teismo posėdyje; ir, jei taip, iv) ar vaizdo konferencija gali būti surengta tik per valstybės narės kompetentingas institucijas; ir, jei ne, v) ar teismas tuo tikslu gali tiesiogiai susisiekti su tokiu kitoje valstybėje narėje esančiu kaltinamuoju; vi) ar vaizdo konferencijos surengimas nedalyvaujant valstybės narės kompetentingoms institucijoms yra leistinas Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose 24 straipsnio pirmą pastraipą reikia aiškinti taip: kaltinamojo apklausa vaizdo konferencijos būdu apima ir kaltinamojo dalyvavimą nagrinėjant baudžiamąją bylą kitoje valstybėje narėje vaizdo konferencijos būdu iš savo valstybės narės?
2. Ar 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/343 dėl nekaltumo prezumpcijos ir teisės asmeniškai dalyvauti baudžiamajame procese tam tikrų aspektų sustiprinimo 8 straipsnio pirmą pastraipą reikia aiškinti taip: kaltinamojo teisė į žodinį procesą gali būti užtikrinta ir tada, kai kaltinamasis dalyvauja nagrinėjant baudžiamąją bylą kitoje valstybėje narėje vaizdo konferencijos būdu iš savo valstybės narės?
3. Ar kaltinamojo dalyvavimas nagrinėjant baudžiamąją bylą kitoje valstybėje narėje vaizdo konferencijos būdu iš savo valstybės narės prilygsta jo fiziniam dalyvavimui teismo posėdyje valstybės narės, kurioje nagrinėjama byla, teisme?
4. Jei atsakymas į 1 ir (arba) 2 klausimą yra teigiamas, ar vaizdo konferencijos turėtų būti organizuojamos tik per valstybės narės kompetentingas institucijas?

5. Jei atsakymas į 4 klausimą yra neigiamas, ar valstybės narės, kurioje nagrinėjama byla, teismas gali tiesiogiai susisiekti su kaltinamuoju kitoje valstybėje narėje ir nusiųsti jam priegą prie vaizdo konferencijos?

6. Ar vaizdo konferencijos organizavimas be valstybės narės kompetentingų institucijų tarpininkavimo neprieštarauja vieningos Europos Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės išsaugojimui?

Nurodytos Sąjungos teisės normos

2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose 24 straipsnio 1 dalies antra pastraipa „Išduodančioji institucija gali taip pat išduoti ETO įtariamojo ar kaltinamojo apklausos naudojant vaizdo konferenciją ar kitas garso ir vaizdo perdavimo priemones tikslu.“

2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo 8 straipsnio 1 dalis: „Valstybės narės užtikrina, kad įtariamieji ir kaltinamieji turėtų teisę dalyvauti nagrinėjant jų bylą teisme.“

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nurodyta jurisprudencija

2018 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *IK (Papildomos bausmės vykdymas)* (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991) 34 ir 35 punktai.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nurodytos tarptautinės teisės normos

Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 5 ir 10 straipsniai;

Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnis;

1959 m. balandžio 20 d. Tarybos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose antrasis papildomas protokolai.

Nurodytos nacionalinės teisės normos

Kriminālprocesa likums (Baudžiamojo proceso įstatymas) 463 straipsnis:

„(1) Kaltinamojo dalyvavimas nagrinėjant baudžiamąją bylą yra privalomas.

(2) Kaltinamajam neatvykus į posėdį, baudžiamosios bylos nagrinėjimas atidedamas.

<...>“

Baudžiamojo proceso įstatymo 464 straipsnis

„(1) Teismas gali nagrinėti baudžiamąją bylą dėl baudžiamojo nusizengimo, nesunkaus nusikaltimo ir sunkaus nusikaltimo, už kurį baudžiama laisvės atėmimu iki penkerių metų, nedalyvaujant kaltinamajam, jeigu kaltinamasis pakartotinai be pateisinamos priežasties neatvyksta į teismo posėdį arba pateikė teismui prašymą nagrinėti baudžiamąją bylą jam nedalyvaujant.

<...>

(3) Baudžiamoji byla, kurioje yra keli kaltinamieji, gali būti nagrinėjama nedalyvaujant kaltinamajam, kai teismo posėdyje nagrinėjama kaltinimo dalis, pareikšta kitiems kaltinamiesiems, kai to kaltinamojo dalyvavimas nėra būtinas ir jis pranešė teismui apie savo nenorą dalyvauti atitinkamame teismo posėdyje.“

Baudžiamojo proceso įstatymo 465 straipsnis

„(1) Baudžiamąją bylą teismas gali nagrinėti kaltinamajam nedalyvaujant (*in absentia*) vienu iš šių atvejų:

<...>

2) kaltinamasis yra užsienyje ir neįmanoma užtikrinti jo atvykimo į teismą.

<...>“

Baudžiamojo proceso įstatymo 140 straipsnis

„(1) Procesui vadovaujantis asmuo gali procesinį veiksma atlikti naudodamasis techninėmis priemonėmis (telefoninė konferencija, vaizdo konferencija), jei to reikalauja baudžiamojo proceso interesai.

(2) Kai procesinis veiksmas atliekamas naudojantis techninėmis priemonėmis, turi būti užtikrinta, kad skirtingose patalpose ar pastatuose esantys procesui vadovaujantis asmuo ir procesinio veiksmo dalyviai galėtų vienas kitą girdėti telefoninės konferencijos metu ir vienas kitą girdėti bei matyti vaizdo konferencijos metu.

(2¹) Šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju procesui vadovaujantis asmuo įgalioja kitoje procesinio veiksmo atlikimo vietoje esančios institucijos vadovą arba jam paveda įgalioti asmenį, kuris užtikrins procesinio veiksmo atlikimą savo buvimo vietoje (toliau – įgaliotas asmuo).

<...>

(5) Procesinio veiksmo dalyvių, kurie nėra toje pačioje patalpoje su procesui vadovaujančiu asmeniu, tapatybę patikrina ir patvirtina įgaliotas asmuo.

<...>

(7) Įgaliotas asmuo surašo pažymą, kurioje nurodo procesinio veiksmo atlikimo vietą, datą ir laiką, savo pareigas, vardą ir pavardę, kiekvieno toje procesinio veiksmo atlikimo vietoje esančio asmens tapatybės duomenis ir adresą, taip pat išpėjimą, pateikiamą, jei įstatyme numatoma atsakomybė už pareigų nevykdymą. Išpėti asmenys tai pasirašo. Pažymoje taip pat nurodomos procesinio veiksmo pertraukos ir jo pabaigos laikas. Pažymą pasirašo visi toje procesinio veiksmo atlikimo vietoje esantys asmenys, ir ji siunčiama procesui vadovaujančiam asmeniui, kad šis ją įtrauktų į procesinio veiksmo protokolą.

(7.¹) Šio straipsnio 2.¹, 5 ir 7 dalių nuostatos gali būti netaikomos, jei procesui vadovaujantis asmuo gali techninėmis priemonėmis patikrinti kitoje patalpoje ar pastate esančio asmens tapatybę.

<...>“

Tarptautinį bendradarbiavimą baudžiamosios teisės srityje reglamentuoja, be kita ko, Baudžiamojo proceso įstatymo C dalies 876 ir 877 straipsniai; juose nustatyta, kad procesui vadovaujantys asmenys gali procesinius veiksmus atlikti užsienio valstybėse per atitinkamos užsienio valstybės kompetentingas institucijas, be kita ko, prašydami jų leisti Latvijos pareigūnui dalyvauti atliekant procesinį veiksmą arba atlikti procesinį veiksmą naudojant technines priemones.

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nagrinėja baudžiamąją bylą, kurioje penki kaltinamieji, įskaitant Vokietijoje gyvenantį Vokietijos pilietį (toliau – asmuo A), kaltinami sukčiavimu ir didelio masto pinigų plovimu, veikiant organizuota grupe.
- 2 Dabartiniame proceso etape būtina atlikti daug laiko reikalaujantį įrodymų tyrimą, todėl tikėtina, kad bylos nagrinėjimas užtruks ilgai. Iš keturiasdešimties numatytų posėdžių (kurie vyksta kartą arba du kartus per mėnesį) įvyko tik septyni, o asmuo A dalyvavo tik keturiuose.
- 3 Asmeniui A inkriminuojamos nusikalstamos veikos yra itin sunkios ir nėra Baudžiamojo proceso įstatymo 465 straipsnyje nurodytų sąlygų baudžiamąją bylą nagrinėti kaltinamajam nedalyvaujant (*in absentia*), todėl pagal Baudžiamojo proceso įstatymo 463 ir 464 straipsnius baudžiamoji byla negali būti nagrinėjama kaltinamajam nedalyvaujant, taigi asmens A dalyvavimas yra privalomas.
- 4 Vis dėlto šiuo metu asmeniui A dėl jo amžiaus ir šeiminių aplinkybių ypač sunku asmeniškai dalyvauti teismo posėdyje. Jis yra 71 metų pensininkas, kurio pajamų

nepakanka kelionės išlaidoms padengti ir kuris kartu su žmona prižiūri kartu su jais tame pačiame namų ūkyje gyvenančią savo 92 metų neįgalią uošvę. Asmuo A niekada negyveno Latvijoje ir nekalba latviškai. Tokiomis aplinkybėmis nepagrįsta tikėtis, kad jis faktiškai persikeltų į Latviją, kad galėtų asmeniškai dalyvauti visame procese. Vis dėlto asmuo A pageidauja dalyvauti procese vaizdo konferencijos būdu iš Vokietijos.

- 5 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekė organizuoti tokį nuotolinį dalyvavimą ir 2021 m. gruodžio 2 d. kompetentingai Vokietijos institucijai išsiuntė Europos tyrimo orderį (toliau – ETO), kuriame prašoma užtikrinti asmens A dalyvavimą teismo posėdžiuose vaizdo konferencijos būdu. Šis prašymas atmestas motyvuojant tuo, kad ETO negalėjo būti vykdomas, nes toks dalyvavimas nėra tyrimo priemonė, taip pat negautas kaltinamojo sutikimas, kad procesas vyktų tokia forma. Kompetentinga institucija nepakeitė savo nuomonės net ir po to, kai jai buvo pranešta apie prašomą asmens A sutikimą.
- 6 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prašymu Latvijos teisingumo ministerija konsultavosi su Vokietijos teisingumo ministerija dėl asmens A nuotolinio dalyvavimo procese galimybių (dalyvaujant arba nedalyvaujant Vokietijos teisminėms institucijoms) pagal 1959 m. balandžio 20 d. Europos Tarybos konvencijos dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose antrojo papildomo protokolo nuostatas. Vokietijos kompetentinga institucija atsakė, kad asmuo A negali dalyvauti pagrindiniame teismo posėdyje per vaizdo konferenciją, nes tam nebuvo teisinio pagrindo. Vaizdo konferencija su kaltinamuoju vykstant teismo posėdžiui prieštarautų Vokietijos teisės pagrindiniams principams. Pagal Vokietijos teisę kaltinamojo fizinis dalyvavimas pagrindiniame teismo posėdyje yra privalomas.
- 7 Pagal 2021 m. lapkričio 4 d. Senato Baudžiamųjų bylų departamento Visuotinio senatorių susirinkimo pateiktą Baudžiamojo proceso įstatymo 140 straipsnio 7.¹ dalies išaiškinimą Latvijos Respublikos jurisdikcija galioja tik nacionalinėje teritorijoje, todėl šioje nuostatoje numatyta vaizdo konferencijos organizavimo tvarka gali būti taikoma tik tuo atveju, kai procesinis veiksmas atliekamas nacionalinėje teritorijoje. Kitos valstybės teritorijoje esantys įrodymai gali būti gaunami tik Baudžiamojo proceso įstatymo C dalyje „Tarptautinis bendradarbiavimas baudžiamosios teisės srityje“ nustatyta tvarka, tai yra naudojantis tarptautinio teismų bendradarbiavimo priemonėmis.
- 8 Kiti keturi kaltinamieji yra nuolatiniai Latvijos gyventojai, o trys iš jų procese dalyvauja vaizdo konferencijos būdu. Asmuo A turi asmeniškai dalyvauti procese, nes jis yra Vokietijoje ir nėra gavęs Vokietijos kompetentingos institucijos sutikimo surengti vaizdo konferenciją, kurioje dalyvautų arba nedalyvautų kompetentinga institucija.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 9 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Europos Sąjungos tarpvalstybinio pobūdžio baudžiamųjų bylų teisinėje sistemoje vaizdo konferencijos numatytos tik liudytojų, ekspertų, įtariamųjų ir kaltinamųjų apklausai (žr. Direktyvos 2014/41 24 straipsnį ir Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 10 straipsnį).
- 10 Vis dėlto, 2020 m. gruodžio 2 d. Europos Komisijos komunikate dėl teisingumo sistemų skaitmeninimo Europos Sąjungoje teigiama, kad galimybė kreiptis į teismą ir valstybių narių bendradarbiavimo skatinimas, be kita ko, yra pagrindiniai ES laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės tikslai, kaip nustatyta Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo. Teisė kreiptis į teismą turi išlikti ir neatsilikti nuo pokyčių, įskaitant skaitmeninę transformaciją, turinčią įtakos visiems mūsų gyvenimo aspektams. Be to, kai tik įmanoma, valstybės narės turėtų naudotis vaizdo konferencijomis. Vaizdo konferencijų naudojimas teismo procesuose, kai tai leidžiama pagal įstatymus, gerokai sumažina nepatogias ir brangiai kainuojančias keliones ir gali palengvinti bylos nagrinėjimą. Vaizdo konferencijų naudojimas neturi pažeisti teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir gynybos teisių, pavyzdžiui, teisės dalyvauti procese, konfidencialiai bendrauti su advokatu, apklausti liudytojus ir ginčyti įrodymus (žr. 2020 m. gruodžio 2 d. Europos Komisijos komunikato COM(2020) 710 *final* dėl teisingumo skaitmeninimo Europos Sąjungoje išangą ir 3.4 punktą). Europos Sąjungos politikos planavimo dokumentuose pripažįstama, kad vaizdo konferencijų naudojimas yra viena iš priemonių saugiam piliečių ir teisminių institucijų bendravimui skatinti (žr. 2019–2023 m. Europos e.teisingumo veiksmų plano (OL C 96, 2019) 17 punktą).
- 11 Be to, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad Sąjungos teisė remiasi pamatine prielaida, pagal kurią kiekviena valstybė narė dalijasi su kitomis valstybėmis narėmis daugeliu bendrų vertybių, kuriomis pagrįsta Sąjunga, kaip patikslinta ESS 2 straipsnyje, ir pripažįsta, kad kitos valstybės narės su ja dalijasi. Ši prielaida suponuoja ir pateisina valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą pripažįstant šias vertybes, taigi ir laikantis Sąjungos, kuri jas įgyvendina, teisės. Valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo principas ir tarpusavio pripažinimo principas, kuris savo ruožtu pagrįstas šių valstybių abipusiu pasitikėjimu, Sąjungos teisėje yra ypač svarbūs, nes jie leidžia sukurti ir išlaikyti erdvę be vidaus sienų. Kalbant konkrečiau, tarpusavio pasitikėjimo principas, be kita ko, reikalauja, kad, kiek tai susiję su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, kiekviena valstybė manytų, jog, išskyrus atvejus, kai yra išimtinių aplinkybių, visos kitos valstybės narės paiso Sąjungos teisės ir ypač šios teisės pripažintų pagrindinių teisių (žr. 2018 m. gruodžio 6 d. Sprendimą *IK (Papildomo nuosprendžio vykdymas)* (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991)).
- 12 Atsižvelgdamas į bendrą Europos Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę ir į tai, kad vaizdo konferencijų naudojimas tarpvalstybinio pobūdžio baudžiamosiose bylose leidžia veiksmingai pasinaudoti Europos Sąjungos piliečio teise laisvai judėti, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

abejoja, ar pagal Europos Sąjungos teisę vaizdo konferencijas galima naudoti tik liudytojo, eksperto, įtariamojo ir kaltinamojo apklausai. Todėl ji klausia, ar Direktyvos 2014/41/ES 24 straipsnio 1 dalyje numatyta kaltinamojo apklausa vaizdo konferencijos būdu apima tik kaltinamojo parodymų davimą, ar ir kaltinamojo dalyvavimą nagrinėjant baudžiamąsias bylas apskritai (t. y. jo teisę dalyvauti teismo nagrinėjimo metu, girdėti ir sekti proceso eigą).

- 13 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Direktyvos (ES) 2016/343 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta kaltinamojo teisė į žodinį procesą apima kaltinamojo teisę veiksmingai dalyvauti kitoje valstybėje narėje vykstančiame baudžiamosios bylos nagrinėjime vaizdo konferencijos būdu iš savo kilmės valstybės narės. Toks nuostatos aiškinimas atitiktų tendenciją palengvinti ir pagreitinti bylos nagrinėjimą. Be to, kiekviena valstybė narė jau gali siųsti procesinius dokumentus, skirtus kitos valstybės narės teritorijoje esantiems asmenims, tiesiogiai paštu, nesikreipdama į kompetentingas institucijas (žr. Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose 5 straipsnį), taip pat naudoti vaizdo konferencijas įrodymų rinkimo etape (žr. Direktyvos 2014/41 24 straipsnį).
- 14 Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos dėl vaizdo konferencijų apžvalgoje taip pat nurodoma, kad kaltinamojo dalyvavimas procese per vaizdo konferenciją savaime neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsniui, tačiau bet kuriuo atveju šia priemone turi būti siekiama teisėto tikslo. Vaizdo konferencijos tikslas, pavyzdžiui, supaprastinti ir pagreitinti baudžiamąjį procesą, kad būtų gerbiama teisė į baudžiamąjį proceso užbaigimą per pagrįstą laiką, taip pat gali būti laikomas teisėtu (žr. *KEY THEME Article 6 (criminal limb) Hearings via video link*, <https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/hearings-via-video-link>). Iš Europos Žmogaus Teisių Teismo 2018 m. gruodžio 18 d. sprendimo byloje *Murtazaliyeva prieš Rusiją* matyti, kad minėtame Konvencijos 6 straipsnyje iš esmės užtikrinama kaltinamojo teisė veiksmingai dalyvauti baudžiamajame procese, kuri apima ne tik jo teisę dalyvauti nagrinėjant bylą, bet ir teisę išklaudyti ir sekti procesą. Kaltinamajam turi būti suteikta galimybė susipažinti su kitos šalies išvadomis ir pateiktais įrodymais bei pateikti pastabas dėl jų (2018 m. gruodžio 18 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas byloje *Murtazaliyeva prieš Rusiją*, pareiškimo Nr. 36658/05, § 91).
- 15 Jei kaltinamojo teisė į žodinį procesą apima teisę dalyvauti kitos valstybės narės teismo procese vaizdo konferencijos būdu iš savo kilmės valstybės narės, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori pasitikslinti, ar toks dalyvavimas gali būti organizuojamas tik per tos kitos valstybės narės kompetentingas institucijas, ar ir kitais būdais, ir ar vaizdo konferencijos organizavimas be valstybės narės kompetentingų institucijų tarpininkavimo prieštarauja vieningos Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės išsaugojimui ir ar kaltinamojo dalyvavimas procese per vaizdo konferenciją prilygsta jo fiziniam dalyvavimui teismo posėdyje.

- 16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui būtina išaiškinti Direktyvos 2014/41/ES 24 straipsnio 1 dalį ir Direktyvos (ES) 2016/343 8 straipsnio 1 dalį, kad jis galėtų nustatyti, ar asmuo A gali (dalyvaujant ar nedalyvaujant kompetentingai institucijai) dalyvauti Latvijos teisme vykstančiame žodiniame bylos nagrinėjime vaizdo konferencijos būdu iš Vokietijos.

Pagrindinės bylos nagrinėjimo sustabdymo nebuvimas

- 17 Kadangi prejudiciniame sprendime aiškintini klausimai yra susiję tik su kaltinamojo dalyvavimo forma (asmeniškai ar per vaizdo konferenciją), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad, siekiant užtikrinti Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtintą visų kaltinamųjų teisę į bylos nagrinėjimą per protingą terminą, galima tęsti pagrindinės bylos nagrinėjimą esamu būdu (asmeniui A dalyvaujant asmeniškai).
- 18 Taigi, remdamasis Teisingumo Teisme nagrinėjama byla *BK ir ZhP (Dalinis pagrindinės bylos sustabdymas)*, C-176/22, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nesustabdo pagrindinės bylos nagrinėjimo, tačiau yra pasirengęs priimti nutartį sustabdyti bylą tuo atveju, jei Teisingumo Teismas manytų, kad negalima pradėti prejudicinio sprendimo priėmimo procedūros, jei toliau nagrinėjama pagrindinė byla.

Prašymas taikyti pagreintą procedūrą

- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo taikyti pagreintą procedūrą pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnį, motyvuodamas tuo, kad spręstinas procesinis klausimas labai svarbus asmeniui A, kuris šiuo metu privalo asmeniškai dalyvauti procese, o tai, atsižvelgiant į jo amžių ir šeimines aplinkybes, jam yra ypač didelė našta. Greitai gautas atsakymas padėtų greičiau užbaigti šią neaiškią situaciją ir laiku išnagrinėti baudžiamąją bylą. Pateiktų klausimų, susijusių su teisinės valstybės principu bendroje Europos Sąjungoje, aktualumą ir svarbą rodo ir tai, kad panašus klausimas buvo užduotas Teisingumo Teisme nagrinėjamoje byloje *FP ir kt.*, C-760/22.